

Homarus americanus Amerikansk hummer

På bilden till vänster syns en amerikansk hummer (*Homarus americanus*) och till höger en europeisk (*Homarus gammarus*). Den europeiska hummern är i allmänhet svart med blå skiftningar och har vita prickar. Amerikansk hummer är grönbrun med rödaktiga nyanser och saknar vita prickar. Det finns dock stora individuella variationer i utseendet och för att helt säkert kunna skilja arterna åt måste man göra DNA-analyser.

Vänster: Amerikansk hummer. Foto © Richard Larocque, Dept. of Fisheries and Oceans Canada.

Höger: Europeisk hummer. Foto © B. Picton, Encyclopedia of Marine Life of Britain and Ireland

Svenskt vardagsnamn	Amerikansk hummer.
... och på andra språk	Norska: amerikansk hummer; Danska: amerikansk hummer; Engelska: American lobster; Tyska: Amerikanische Hummer; Franska: homard américain
Vetenskapliga namn	<i>Homarus americanus</i> H. Milne Edwards, 1837; fam. Nephropidae Synonym(er): <i>Astacus marinus</i> Say, 1817 (non Fabricius, 1775) <i>Astacus americanus</i> Stebbing, 1893 <i>Homarus mainensis</i> Berrill, 1956
Organismgrupp(er)	Tiofotade kräftdjur (ordning Decapoda), Kräftdjur (subfylum Crustacea), leddjur (fylum Arthropoda)
Storlek och utseende	Stora exemplar av amerikansk hummer är världens största kräftdjur. De individer man får vid fiske är ofta i storleksordningen 20-60 cm långa och väger ca 7-900 g. Enstaka exemplar har varit upp till 1 m långa och vägt 20 kg. Precis som den europeiska hummern har arten ett par långa och ett par korta antenner, två klor (en kross- och en klippklo), fyra par gångben och en kraftfull stjärt. Färgen kan variera men är i allmänhet mörkt blågrön eller brungrön. Ofta är det röda inslag på kropp och klor och gröna skiftningar på gångbenen. Den kan ha mörkt grönsvarta fläckar på ryggskölden.
Kan förväxlas med	Europeisk hummer (<i>Homarus gammarus</i>). Säker särskiljande identifiering kräver DNA analys. Det som är mest signifikant generellt sett är att den amerikanska hummern blir större och kraftigare med extremt stora och svullna klosaxar jämfört med den europeiska hummern. Dessutom så har

	<p><i>H. americanus</i> en eller två tänder fram till på undersidan av panntaggen och där saknar <i>H. gammarus</i> helt tänder! De skiljer sig också i färg då den vitprickiga marmoreringen som <i>H. gammarus</i> uppvisar på sidorna av ryggskölden saknas hos <i>H. americanus</i>. Ryggskölden saknar också vanligen den långsgående fåra mitt uppe på ryggskölden som europeisk hummer har. Tvärfåran mitt på ryggskölden är däremot tydligt avgränsad och djup och den böjer tydligt av framåt på sidorna (men är svagt utvecklad hos europeisk hummer).</p>
Geografiskt ursprung	Nordamerikas ostkust
Första observation i svenska vatten	I september 2008 utanför Smögen vid Bohuskusten gjordes de första fynden av amerikansk hummer i svenska vatten. Fiskare fick upp tre individer med gummiband runt klorna. Sannolikt hade de rymt från en sump.
Förekomst i svenska havs- och kustområden	<p>Fyndplatser är utanför Smögen samt i Gullmaren (bl.a. Lysekil). Fram till och med augusti 2014 hade sex individer fångats i svenska vatten.</p> <p>Under september 2014 fångades ett rekordstort antal amerikanska humrar i Gullmaren då 8 humrar upptäcktes. Tre av dem var dessutom rombärande honor vilket är mycket allvarligt då det innebär att risken för att arten sprider sig i svenska vatten nu ökar. Därefter har ytterligare humrar har fångats i Gullmaren och i mitten av november 2014 var antalet fångster uppe i 17 stycken varav 4 var rombärande honor. De flesta fångades i närheten av Lysekil.</p>
Övrig förekomst utanför ursprungligt utbredningsområde	<p>Den amerikanska hummern har ingen global spridning utan de fynd som gjorts i områden utanför det naturliga utbredningsområdet har i allmänhet rört sig om enstaka individer. På 1960-talet fann man två individer av vad som sannolikt var amerikansk hummer på Island, och 1999 gjordes de första säkra fynden vid norska västkusten och i Oslofjorden. Under åren därefter har man gjort flera sporadiska fynd i norska vatten. Man har också funnit den i Kalifornien på nordamerikanska Stilla havskusten.</p> <p>Det har gjorts misslyckade försök att plantera in amerikansk hummer bl.a. på amerikanska västkusten, i Frankrike, Japan och i Oceanien.</p>
Referenser till observationer i områden nära svenska farvatten	Norge, Hordaland och Sørland (Jørstad <i>et al.</i> , 2006) Storbritanien (Stebbing <i>et al.</i> , 2012)
Troligt införselsätt	<p>De amerikanska humrar man finner i europeiska vatten härrör troligtvis från partier av levande djur som importerats för konsumtion ifrån Nordamerika. Trots att det är förbjudet förekommer det att folk lägger amerikanska humrar i sump, och det finns alltid några djur som lyckas rymma. De humrar som observerades utanför Smögen hösten 2008 hade gummiband på klorna – en tydlig indikation på att de tidigare har hållits i fångenskap.</p> <p>Det finns också obekräftade rykten om att försäljare av levande amerikansk hummer tömt överblivna djur i vattnet, och även att det gjorts illegala försök att plantera ut den vid norska kusten.</p>
Miljö där arten förekommer	Amerikansk hummer, precis som den europeiska, bosätter sig i hålor i steniga områden. I allmänhet är det konkurrens om bra bohålor så unga individer kan få nöja sig med att gräva en grop på

	<p>ler- eller sandbottnar. Inomskärs lever humrarna relativt grunt men utomskärs finns de på ner till mer än 500 meters djup. Största koncentrationen finner man dock mellan 4 och 50 meter. De klarar temperaturer mellan -1 °C och 30 °C och föredrar en salthalt på minst 25 ‰ även om de kan tåla korta perioder i vatten med lägre salinitet.</p>
<p>Ekologiska effekter</p>	<p>Det finns en påtaglig risk att den amerikanska hummern ska introducera olika smittor som kan drabba den europeiska hummern men som den själv är resistent mot. Ett exempel på detta är <i>Gaffkemia</i>, en bakterie som ger upphov till en blodsjukdom som leder till 100 % dödlighet hos europeisk hummer. Amerikansk hummer är bärare av bakterien, men påverkas inte själv av den. Amerikansk hummer lever i samma typer av miljöer och äter samma sorts föda som den europeiska, och riskerar därmed att bli en allvarlig konkurrent till denna.</p> <p>Förutom risken att en etablering av amerikansk hummer skulle påverka bestånden av den europeiska finns det också risk att den för med sig en påväxt av t.ex. havstulpaner eller havsborst-maskar som är främmande för europeiska vatten.</p> <p>Man vet inte hur vanligt det är att amerikanska humrar som kommit ut i europeiska vatten har kunnat reproducera sig. Man har åtminstone vid tre tillfällen, i området runt Bergen och i Oslofjorden, fångat rombärande honor där äggen tycktes vara mogna för kläckning. Man har dock aldrig funnit några juvenila eller unga exemplar i fält. Forskarna trodde tidigare att de två arterna, europeisk och amerikansk hummer, inte skulle para sig med varandra så länge det finns artfränder av det motsatta könet att tillgå. I laboratoriestudier har man dock visat att det kan ske. Avkomman blir livskraftig och får drag från bägge föräldrarna. I vissa studier har den visat sig vara steril medan den i andra befunnits vara fullt kapabel att reproducera sig.</p> <p>År 2009 fångades dock en rombärande amerikansk hummer i Sandefjord/Larvikområdet, Norge, där DNA-analyser visade att fadern var en europeisk hummer. Larverna kläcktes i laboratoriet våren 2010 och nu följer man utvecklingen för att se om ynglen blir köns mogna efter två-tre år (Agnalt <i>et al.</i>, 2012).</p>
<p>Andra effekter</p>	<p>De ekologiska konsekvenserna av den amerikanska hummerns närvaro i europeiska vatten, t.ex. risk för smittspridning och risk för konkurrens om boplatser, kan förstås få ekonomiska konsekvenser för de fiskare som är beroende av hummerfisket.</p>
<p>Övrigt</p>	<p>Bestånden av europeisk hummer räcker inte för den stora efterfrågan så Europa har blivit den största marknaden för kanadensiska hummerfiskare. Eftersom kvalitén anses sjunka betydligt om man fryser djuren finns det en stor efterfrågan på levande djur. Förutom den legala importen sker också en betydande illegal införsel till Europa.</p> <p>I den amerikanska hummerns ursprungliga utbredningsområde vid Nordamerikas ostkust utgör de unga individerna föda för torsk och andra rovfiskar. Eftersom torskfisket i denna del av världen helt kollapsat har hummerpopulationen kunnat växa till mycket kraftigt.</p> <p>I syfte att förhindra att den amerikanska hummern breder ut sig i svenska kustvatten utfäste det dåvarande Fiskeriverket i Sverige en belöning på 900 kronor för varje infångad individ av amerikansk hummer. På senare tid har Havs- och vattenmyndigheten tagit</p>

över belöningen och utlovade 500 kr per infångad individ under 2012.

Läs mer

- GB Non-natives Factsheet Editor. *Homarus americanus*.
http://www.brc.ac.uk/gbnn_admin/index.php?q=node/350
- Havsforskningsinstituttet, temasider - Amerikansk hummer
http://www.imr.no/temasider/skalldyr/hummer/amerikansk_hummer/nb-no (Besökt 2014-10-01)
- Havsforskningsinstituttet. 2001. Ulovlig utsetting av amerikansk hummer. Frykter alvorlige følger for dyrelivet i kustfarvannet. Havsforskningstema 3-2001.
http://www.imr.no/_data/page/4081/Nr.3_2001_Ulovlig_utsetting_av_amerikansk_hummer.pdf (Besökt 2014-10-01).
- Jørstad K.E., Farestveit E. & Agnalt A.-L. 2006. Amerikansk hummer i norske farvann – status og nye utfordringer. Kust og havbruk 2006. Kapittel 1. Forvaltning av kysten. Sidorna 33-36.
http://www.imr.no/_data/page/6536/1.6_Amerikansk_hummer_i_norske_farvann_-_status_og_nye_utfordringer.pdf (Besökt 2014-10-01)
- St. Lawrence Global Observatory (OSL). Canada. American lobster.
<http://slgo.ca/en/lobster/context.html> (Besökt 2014-10-01)
- The American Lobster, a project by communities and public agencies in River John, Nova Scotia, Canada.
<http://www.parl.ns.ca/lobster/index.htm> (Besökt 2014-10-01).
- van de Meeren G.I., Støttrup J., Ulmestrand M. & Knutsen J.A. 2004. Forebyggelse av ny hummerart i nordiske farvande. Sluttrapport. 15 september 2004. Et nordisk prosjekt-samarbeid. Nordisk Ministerråd.

Mer om bilden

- © Richard Larocque, Fisheries and Oceans Canada.
<http://www.osl.gc.ca/homard/en/index.html> (Besökt 2013-03-18)
- © B. Picton, Encyclopedia of Marine Life of Britain and Ireland, National museums of Northern Ireland
<http://www.habitas.org.uk/marinelife/species.asp?item=S23600> (Besökt 2013-03-18)

Referenser till artbeskrivning

- Factor J.R. 1995. Introduction, anatomy, and life history. I: Biology of the lobster. *Homarus americanus*. (Ed. Factor J.R.). Academic Press, Inc. Sid 1-11.
- Holthuis L.B. 1991. FAO species catalogue. Vol. 13. Marine lobsters of the world. An annotated and illustrated catalogue of species of interest to fisheries known to date. FAO Fisheries Synopsis. No. 125, Vol. 13. Rome, FAO. 1991. 292 p.
<http://www.fao.org/docrep/009/t0411e/t0411e00.htm> (Besökt 2014-10-01).
- van der Meeren G., Støttrup J., Ulmestrand M., Øresland V., Knutsen J.A. & Agnalt A.-L. 2010. NOBANIS – Invasive Alien Species Fact Sheet – *Homarus americanus*. – From: Online Database of the European Network on Invasive Alien Species – NOBANIS
www.nobanis.org (Besökt 2014-10-01).

Referenser till fyndplatser

- Jørstad K.E., Farestveit E. & Agnalt A.-L. 2006. Amerikansk hummer i norske farvann – status og nye utfordringer. Kust og havbruk 2006. Kapittel 1. Forvaltning av kysten. Sidorna 33-36.
- Stebbing P., Johnson P., Delahunty A., Clark P.F., McCollin T., Hale C. & Clark S. 2012. Reports of American lobsters, *Homarus americanus* (H. Milne Edwards, 1837), in British waters. Bio Invasions Records 1(1):17-23.

Referenser till ekologiska och andra effekter

- Agnalt A.-L., Farestveit E., Grefsrud E.S. & Jørstad K.E. 2012. Amerikansk og europeisk hummer ka lage hybrider i naturen. Havsforskningsrapporten 2012. Fisken og havet, særnummer 1-2012. Kust. Sid 50-51.
http://www.imr.no/filarkiv/amerikansk_og_europeisk_hummer.pdf/nb-no (Besøkt 2014-10-01).
- Castro K.M., Cobb J.S., Gomez-Chiarri M. & Tlusty M. 2012. Epizootic shell disease in American lobsters *Homarus americanus* in southern New England: past, present and future. Diseases of aquatic Organisms 100:149-158.
- Sandlund N., Karlsbakk E., Farestveit E., Einen A.C.B. & Agnalt A.-L. 2011. Amerikansk hummer i Norge. Harmløst tilskudd i den norske fauna eller potensiell kilde til genetisk forurensning og nye sykdommer? Havsforskningsinstituttet, Havsforskningsnytt Nr 7.
https://www.imr.no/filarkiv/2011/08/hi_nytt_7_til_web.pdf/nb-no (Besøkt 2014-10-01).
- van der Meeren G., Støttrup J., Ulmestrand M., Øresland V., Knutsen J.A. & Agnalt A.-L. 2010. NOBANIS – Invasive Alien Species Fact Sheet – *Homarus americanus*. – From: Online Database of the European Network on Invasive Alien Species – NOBANIS
www.nobanis.org (Besøkt 2014-10-01).

- Dette faktablad om *Homarus americanus* skapades den 7 november 2008 av Kerstin Magnusson. Uppdaterad mars 2013. Senaste uppdatering den 20 november 2014 av Sture Nellbring.